

Stanovisko k materiálu Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 - 2020 s výhledem do roku 2025

Svaz průmyslu a dopravy ČR považuje Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 - 2020 s výhledem do roku 2025 (NP VaVal) za hlavní strategický dokument v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Jelikož příprava dokumentu nebyla před meziresortním připomínkovým řízením diskutována s relevantními subjekty, očekáváme, že bude umožněn prostor pro následné pracovní diskuse, jak nám bylo slíbeno.

Dokument by měl reagovat na základní otázku, jaká je strategie českého výzkumu na dalších pět až deset let a jaké změny nastanou. K zodpovězení této otázky považujeme za nutné doplnit materiál zejména podle následujících zásadních připomínek. Ostatní připomínky necháváme na další diskuse.

1. Platná Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 je dva a půl roku stará, měla platit do r. 2020 a nyní je nahrazována další politikou. Požadujeme doplnit návrh o přesvědčivé důvody pro tuto změnu. Strategie a politika, která se zásadně mění každé 2-3 roky, není dlouhodobou strategií, ale operativním střednědobým dokumentem.

Zásadní připomínka

2. Požadujeme doplnit dokument o zhodnocení plnění hlavního cíle a hlavní vize současné Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020, které zněly: "*Hlavním cílem aktualizované Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací je vytvořit kvalitní podmínky pro tvorbu nových poznatků, aktivně usilovat o jejich využívání v inovacích a přispět k naplnění výše uvedené vize.*" Hlavní vize byla následovná: "*Česká republika se do roku 2020 stane zemí, ve které bude vysoká a dlouhodobě udržitelná životní úroveň občanů založena na pevných základech konkurenceschopnosti, vycházející z nových znalostí a jejich využívání v podnikovém a veřejném sektoru jako zdrojích budoucí prosperity.*" V materiálu jsou sice vyhodnocena plnění jednotlivých opatření, ale chybí zhodnocení těchto hlavních bodů.

Zásadní připomínka

3. V takto strategickém materiálu chybí hlavní vize a hlavní cíl politiky, včetně odůvodnění případných změn předchozí vize a cíle. Toto je v rozporu také s Metodikou přípravy veřejných strategií. V materiálu jsou sice uvedeny směry pro NP VaVal 2016, problémy a potřeby a jednotlivé strategické a specifické cíle, chybí však hlavní cíle dokumentu.

Zásadní připomínka

4. Návazně na předchozí připomínky požadujeme vysvětlit změnu struktury NP VaVal 2016 - ze současné struktury:

1. *Kvalitní a produktivní výzkumný systém*
2. *Efektivní šíření znalostí a jejich využívání v inovacích*
3. *Inovující podniky*
4. *Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal*

na nově navrženou:

1. *Řízení systému VaVal*
2. *Veřejný sektor VaVal*
3. *Spolupráce soukromého a veřejného sektoru VaVal*
4. *Inovace v podnicích*
5. *Výzvy pro VaVal*

Zásadní připomínka

5. V materiálu chybí jasná hierarchie cílů a opatření k jejich realizaci. Navržených 29 opatření k plnění 14 specifických cílů povede při omezených finančních, personálních aj. zdrojích, stejně jako u minulých politik, k jejich neplnění nebo formálnímu plnění. Při implementaci politiky je nutné vždy řešit, co je důležitější (např. při přípravě rozpočtu atd.) a proto hierarchii musí obsahovat už vlastní politika. Cíle se podobají předchozím dokumentům, proto je potřeba vyhodnotit také důvod jejich neplnění.

Zásadní připomínka

6. Požadujeme doplnit materiál alespoň stručně o období 2021-25, aby byl naplněn název materiálu pojednávající o výhledu do roku 2025. Nyní jsou všechny aktivity, opatření atd. plánovány do r. 2020.

Zásadní připomínka

7. Materiál by měl být doplněn tak, aby splňoval definici podle § 2 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb.: *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky je dokument schvalovaný vládou, který obsahuje základní cíle podpory, její věcné zaměření, předpoklad vývoje výdajů na výzkum, vývoj a inovace ze státního rozpočtu, z prostředků Evropské unie a ze soukromých zdrojů, priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 4 až 6 let a opatření k jejich realizaci.*

Zásadní připomínka

8. Materiál by měl být doplněn souhrnem, kde na cca 1 straně bude přehledně uvedeno, co se v příštích 5 resp. 10 letech v českém VaVal změní.

Zásadní připomínka

9. Požadujeme doplnit analýzu, která vedla k vytvoření tohoto dokumentu. Není totiž jednoznačně popsána a nedá se z ní v dostatečné podrobnosti vyčíst plnění dosavadních přijatých úkolů pro řízení výzkumu. Především, nedostatečně reaguje na oficiální statistiku ČSÚ. Na základě údajů o podnikatelských a dalších zdrojích a jejich zastoupení na celkovém objemu lze konstatovat, že národní politika sice formulovala problémové oblasti správně, ale syntéza není ve verbálním vyjádření vyrovnaná a je v neprospěch úkolu „4. Posílit výzkumné a inovační aktivity podniků“.

Zásadní připomínka

10. Požadujeme doplnit průřezovou tematiku Průmysl 4.0 do Národní politiky alespoň v rozsahu, jak je dnes publikovaná v dokumentech MPO a TAČR.

Aplikovaný výzkum i inovační aktivity ve zpracovatelském průmyslu budou ovlivněny nástupem 4. průmyslové revoluce (Průmysl 4.0). Nejedná se pouze o aktivitu v elektrotechnice, viz str. 93, ale o průřezové činnosti prolínající celý kybernetický prostor.

Zásadní připomínka

11. Požadujeme zahrnout do dokumentu rovněž nepřímé nástroje.

Dokument nese název „Národní politika“ a neměl by se v něm projevovat resortismus. Metodiky OECD, česká statistika i blokové výjimky zahrnují i nepřímé nástroje na podporu výzkumu a vývoje, například daňové odpočty. Přístup jednotlivých států EU je odlišný, předložená národní politika alespoň základní informaci o trendu užití nepřímých nástrojů nepřináší. Jedná se o dokument s výhledem do roku 2025, v tomto období jistě daňové odpočty jako spravedlivý a nediskriminační nástroj budou užity.

Zásadní připomínka

Kontaktní osobou pro vypořádání je Ing. Jan Proksch (jproksch@spcr.cz, 225 279 205)